

การพัฒนาเนื้อหารายวิชาการพิมพ์ผ่านตะแกรงบนพื้นราบ
สำหรับนักศึกษาระดับอนุปริญญา โปรแกรมวิชาศิลปการพิมพ์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์
สหวิทยาลัยอีสานใต้



นางสาวอัญชลี เปล่งวิทยา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-793-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016681

i 1031 250x



A DEVELOPMENT OF COURSE CONTENT ON SILK SCREEN
FOR STUDENTS IN GRAPHIC ART PROGRAM AT DIPLOMA LEVEL
IN BURIRAM TEACHERS' COLLEGE ISAAN-TAI UNITED COLLEGES

Miss Anchalee Plengvithaya

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Art Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-793-5



หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาเนื้อหารายวิชาการนิพนธ์ผ่านตะแกรงบนพื้นราบ
สำหรับนักศึกษาระดับอนุปริญา โปรแกรมวิชาศิลปการนิพนธ์
วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ สหวิทยาลัยอีสานใต้

โดย

นางสาวอัญชลี เปล่งวิทยา

ภาควิชา

ศิลปศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. อำไพ ทิรณสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สันญา วงศ์อร่าม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร. ลันตี คุณประเสริฐ)

.....
(อาจารย์ ดร. อำไพ ทิรณสาร)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สันญา วงศ์อร่าม)

.....
(อาจารย์ ดร. สลักพันธ์ ศรีบุรี)



อัญชลี เปล่งวิทยา : การพัฒนาเนื้อหารายวิชาการพิมพ์ผ่านตะแกรงบนพื้นราบ สำหรับนักศึกษา
ระดับอนุปริญญา โปรแกรมวิชาศิลปการพิมพ์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ สหวิทยาลัยอีสานใต้

(A DEVELOPMENT OF COURSE CONTENT ON SILK SCREEN FOR STUDENTS IN GRAPHIC
ART PROGRAM AT DIPLOMA LEVEL IN BURIRAM TEACHERS ' COLLEGE, ISAAN - TAI
UNITED COLLEGES) อ. ที่ปรึกษา : คร. อำไพ ตรีธดสาร และ ผศ. สัตยา วรก่อรัมย์ ,
271 หน้า ISBN 974 - 577 - 793 - 5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในรายวิชาการ
พิมพ์ผ่านตะแกรงบนพื้นราบ สำหรับนักศึกษาระดับอนุปริญญา โปรแกรมวิชาศิลปการพิมพ์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์
สหวิทยาลัยอีสานใต้ โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ในขั้นแรกผู้วิจัยได้สำรวจความจำเป็นเบื้องต้น
โดยทำการสำรวจความคิดเห็นจาก อาจารย์ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ และนักศึกษาที่สำเร็จจากโปรแกรมนี้ไป
แล้ว ที่สังกัดภาควิชาศิลปะ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า มีความต้องการปรับปรุงรายวิชา
การพิมพ์ผ่านตะแกรงบนพื้นราบในทุกด้าน ซึ่งรวมถึงด้านเนื้อหาวิชาด้วย สำหรับขั้นตอนที่สองคือ ขั้นตอน
การพัฒนาเนื้อหาวิชากรพิมพ์ผ่านตะแกรงบนพื้นราบ โดยการใช้วิธีวิจัยอนาคตเทคนิค EDER กลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยอาจารย์ นักวิชาการและผู้ประกอบการ โดยเน้นเฉพาะด้านการพิมพ์ผ่านตะแกรง
บนที่ราบ รวม 15 ท่าน ขั้นตอนในการเก็บข้อมูลทั้งหมด 3 รอบ ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ 1 รอบ ซึ่ง
ผู้วิจัยนำผลของการสัมภาษณ์มาสร้างแบบสอบถามและดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม 2 รอบ แบบ
สอบถามดังกล่าวประกอบด้วย สาระสำคัญ 3 ด้าน คือ 1) จุดประสงค์การเรียนการสอน 2) เนื้อหา
3) กิจกรรม จากนั้นนำผลของแบบสอบถามรอบสุดท้ายมาเสนอเป็นผลงานวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบของเนื้อหาวิชาดังนี้ ด้าน
จุดประสงค์การเรียนการสอน เน้นให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติให้เห็นความแตกต่างของหมึกพิมพ์ที่พิมพ์ลงบนวัสดุ
พื้นราบประเภทต่าง ๆ และสามารถอธิบายและปฏิบัติการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ อย่างมีคุณภาพ ในส่วนของ
เนื้อหาที่มีความสำคัญ ได้แก่ ความรู้ในเรื่องต่อไปนี้ คือ ลักษณะผลงานการพิมพ์ผ่านตะแกรงบนพื้นราบ
ผ้าสกรีน ยางปาด การทำคัมแบบโดยการถ่ายฟิล์ม และการทำแม่พิมพ์โดยวิธีการใช้แสง สำหรับในส่วนของ
กิจกรรมนั้น ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้เห็นการปฏิบัติจริงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการใช้ผ้าสกรีน ยางปาด
และเครื่องมือการพิมพ์ผ่านตะแกรงบนพื้นราบอย่างถูกต้องจนจนการทำแม่พิมพ์โดยวิธีลาวอัด

ภาควิชา ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
๑



ANCHALEE PLENGVITHAYA : A DEVELOPMENT OF COURSE CONTENT ON SILK SCREEN FOR STUDENTS IN GRAPHIC ART PROGRAM AT DIPLOMA LEVEL IN BURIRAM TEACHERS ' COLLEGE, ISAAN - TAI UNITED COLLEGES. THESIS ADVISOR : AMPAI TIRANASAR, Ph.D. AND ASSI. PROF. SANYA WONG-ARAM, 271 PP. ISBN 974-577-793-5

The purpose of this study was to develop a course content on Silk Screen for students in Graphic Art program at diploma level in Buriram Teachers 'College, Isaan-Tai United Colleges. The procedures used in this study included 2 phases : 1) Conducting needs assessment. The instructors, the graduates and the current students in the Art Department were asked to complete the questionnaire developed by the researcher. It was found that all aspects related to the Silk Screen course should be improved including the course content and 2) Developing course content on Silk Screen. The EDFR was used in the phase. The experts in this study composed of 15 experts including teachers, educators and manufacturers. There were 3 rounds in gathering the data. First, the researcher interviewed the experts. The data from the interview were then used to construct questionnaire on the course content which composed of objective, content and activity. Then, the experts were asked to complete the questionnaire for two rounds. The data from the second round were analyzed and used to conclude this study.

It was found that the experts emphasized the learning objectives concerning the students' performing ability which show the differences of printing ink on various materials ; and the ability in explaining and practicing the usages of instruments and materials effectively. Concerning the content, the experts emphasized the screen printing on materials, screen fabric, squeegees, photographic positives and photochemical technique. The teaching and learning activity, the experts emphasized direct experiences on the usages of screen fabric, squeegees, the instrument, materials and direct photographic process effectively.

ภาควิชา ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
.....



วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จากความกรุณาให้ความช่วยเหลือของ อาจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร และ ผศ.สัญญา วงศ์อร่าม อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่าน ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด รวมทั้งอาจารย์ ดร.สันติ คุณประเสริฐ อาจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี และคณาจารย์ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่เอาใจใส่และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัย รู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาและให้รายละเอียดการเก็บ ข้อมูลในทุก ๆ รอบ รวมทั้งบริษัทชัยบูรณ์ บราเดอร์ส จำกัด ที่ให้ความรู้และข้อเสนอแนะ ต่าง ๆ

ขอขอบคุณอาจารย์เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ คุณเอริยพร สมจิตต์ ที่ช่วยเหลือ ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ ตลอดจนเพื่อน ๆ ทุกคน และบัณฑิตวิทยาลัย ที่ช่วยสนับสนุนให้ทุนในการทำวิจัยนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ขอบคุณพี่น้องและหลานทุก ๆ คน ที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

อัญชลี เปล่งวิทยา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวเหตุผลและทฤษฎีที่สำคัญ.....	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
ขอบเขตของการวิจัย.....	12
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
ความหมายของการนิมฟ์ซิลค์สกรีน.....	14
ลักษณะของการนิมฟ์ซิลค์สกรีน.....	16
ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของการนิมฟ์ซิลค์สกรีน.....	17
ความสำคัญของการนิมฟ์ซิลค์สกรีน.....	22
ประเภทของการนิมฟ์ซิลค์สกรีนที่เน้นเฉพาะการนิมฟ์บนพื้นราบ.....	24
การพัฒนาเนื้อหารายวิชา.....	40
การสอน.....	54
การวิจัยอนาคต.....	67
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	93

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	103
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	113
ผลการวิเคราะห์เพื่อประเมินหาความจำเป็นเบื้องต้น.....	114
ผลการวิเคราะห์ค่าให้สัมภาษณ์ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....	138
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามครั้งที่ 2	143
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	178
สรุปผลการวิจัย.....	180
อภิปรายผล.....	189
ข้อเสนอแนะ.....	193
รายการอ้างอิง.....	202
ภาคผนวก.....	215
ประวัติผู้เขียน.....	271

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของกลุ่มอาจารย์.....	114
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของกลุ่มนักศึกษา ที่กำลังศึกษาอยู่.....	122
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของกลุ่มนักศึกษา ที่เรียนสำเร็จจากโปรแกรมนี้ไปแล้ว.....	130
4	ค่าความถี่ของคำให้สัมภาษณ์ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....	138
5	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ตามความคิดเห็นของ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....	143

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 การศึกษาเนื้อหาရာชาวิชา.....	53
2 องค์ประกอบของการสอนที่ดี.....	56



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย